

ଶ୍ୟାମାକାଳୀ ପୂଜା ଓ ନରକ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ

ଉତ୍କଳାନନ୍ଦ ଅଜୟ କୁମାର ବେହେରା

କାର୍ତ୍ତିକ ଅମାବାସ୍ୟାରେ କାଳୀ ପୂଜା ବା ଶ୍ୟାମାକାଳୀ ପୂଜା ବା ମହାନିଶା ପୂଜା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ। ଯିଏ ମହାକାଳୀ, ସେ ହିଁ ନିତ୍ୟକାଳୀ, ଶୁଶାନ୍ତକାଳୀ, ରକ୍ଷାକାଳୀ ଓ ଶ୍ୟାମାକାଳୀ। ଶ୍ୟାମାକାଳୀ, ମହାକାଳୀଙ୍କ ଅପେକ୍ଷାକୃତ କମ୍ପଦିତ ରୂପ ହୋଇଥିବାରୁ, ଘରେ ଘରେ ପୂଜିତା। ଉତ୍କଳ ଭାରତରେ ଏହି ଦିନରେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୂଜା ହେଉଥିବା ବେଳେ ପଶ୍ଚିମ ବଙ୍ଗ, ଓଡ଼ିଶା ଓ ଆସାମରେ କାଳୀ ପୂଜା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ। ସାର୍ବଜନୀନ କାଳୀ ପୂଜାର ଆରମ୍ଭ ବଙ୍ଗ ପ୍ରଦେଶରୁ। ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ନବଦୀପର ରାଜା କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଏହା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ। ଉତ୍କଳର ଶତାବ୍ଦୀରେ ତାଙ୍କ ନାତି ଶଶ୍ୟୁରଚନ୍ଦ୍ର ଏହାକୁ ଏକ ଲୋକପ୍ରିୟ ଉତ୍ସବରେ ପରିଣତ କରାଇଥିଲେ। ସପ୍ତଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ବଳରାମ ଚରଣ କାଳିକା ମଙ୍ଗଳକାବ୍ୟରେ କାଳୀ ପୂଜାର ଉଲ୍ଲେଖ ମିଳେ। ଏହି ଦିନରେ କାଳୀ ମାତାଙ୍କ ଗଳାରେ ରକ୍ତଜବା ମାଳ ପିନ୍ଧାଇବା ସହ ମାଛ-ମାଂସ ଭୋଗ ହୁଏ। ପୁଣି ଏହି ଦିନରେ କଳକାତାର କାଳାଘାଟ ମନ୍ଦିର ଓ ଗୁଆହାଟୀର କାମାକ୍ଷୀ ମନ୍ଦିରରେ କାଳୀ ମାତାଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଭାବେ ପୂଜା କରାଯାଏ। ନରକ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀରେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୂଜା କରାଯାଇଥାଏ । ବଳିଙ୍କ ଭକ୍ତିରେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ବାମନ ଭଗବାନ ତାଙ୍କୁ ତିନୋଟି ବର ମାଗିବାକୁ କହିଥିଲେ । କାର୍ତ୍ତିକ କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ତ୍ରୟୋଦଶୀ ଦିନ ଠାରୁ ଅମାବାସ୍ୟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନରକ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀରେ ଦୀପଦାନ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଯମପାତନା ମିଳିବ ନାହିଁ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହାଡ଼ି

ଯିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ସର୍ବଦା ତାଙ୍କ ଉପରେ ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ କୃପା ରହିବ । ବାମନ ଭଗବାନଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ କ୍ରମେ ଏହି ଦିନ ନରକ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ନାମରେ ଖ୍ୟାତ ହେଲା । ଏହି ପବିତ୍ର ତିଥିରେ ଯମରାଜ ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ପ୍ରସନ୍ନ କରିବା ପାଇଁ ଦୀପ ଜଳାଯାଇଥାଏ । ଏହି ଦିନ ଯମରାଜଙ୍କ ପୂଜା କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ନରକ ଯାତନା ଭୋଗେ ନାହିଁ ବୋଲି ପୁରାଣରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ରହିଛି । ଆଉ ଏକ ଆଖ୍ୟାନ ଅନୁଯାୟୀ ନରକ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ଦିନ ଭଗବାନ କୃଷ୍ଣ ନରକାସୁରର ବଧ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତା'କବଳରୁ ୧୨ ହଜାର ୧୦୦ କନ୍ୟାଙ୍କୁ ମୁକ୍ତକାରି କରିଥିଲେ । ନରକ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ଦିନକୁ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର, ରାଜସ୍ଥାନ ଏବଂ ଗୁଜୁରାଟରେ କାଳୀ ତୈଦିତ୍ୟ ନାମରେ ପାଳନ କରାଯାଏ । ଗୋଆରେ ଏହି ଦିନ ନରକାସୁରର ପ୍ରତିମା ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇ ଜଳାଯାଇଥାଏ । ବଙ୍ଗରେ ଏହି ପର୍ବ କାଳୀ ତୈଦିତ୍ୟ ବା ଦେବୀ କାଳୀଙ୍କ ଜନ୍ମ ଦିବସ ରୂପରେ ପାଳନ କରାଯାଇଥାଏ । ନରକ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀରେ ମୃତ୍ୟୁର ଦେବତା ଯମରାଜା, ମା'କାଳୀ, ଭଗବାନ ହନୁମାନ, ଦେବୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପୂଜା କରାଯାଏ । ଏହି ପର୍ବ ଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ ଡଳ ବା ରାଶି ତେଲରେ ଦୀପ ଜାଳିଲେ ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ ଯୋଗ କଟିଥାଏ । ଏହି ଦିନ ଭଗବାନ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ପୂଜା କରିବାର ମଧ୍ୟ ବିଧି ରହିଛି ।

ନରକାସୁର ଯାତନାରେ ଯମରାଜାଙ୍କୁ ବିରାଗ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସେ ନରକ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ଦିନ ନରକାସୁରର ପ୍ରତିମା ନିର୍ମାଣ କରାଇ ତାହାକୁ ପୂଜା କରାଇଥିଲା। ଏହାକୁ ପୂଜା କରାଯାଇ ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ ଯୋଗ କଟିଥାଏ। ଏହି ଦିନ ଭଗବାନ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ପୂଜା କରିବାର ମଧ୍ୟ ବିଧି ରହିଛି।

ବନେଶ୍ୟ ବାଣୀ' ପିପି ସରକାର ଲେନ୍, ଅରୁଣୋଦୟ ମାଜେଟ୍, କଟକ, ଦୂରଭାଷ : ୯୪୩୭୦୩୧୧୨୫୩

ଦୀପାବଳି

ଗଙ୍ଗାଧର ସାମଲ

ଆଲୋକର ପର୍ବ ଦୀପାବଳି। ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଦୀପାବଳି ଏକ ମୁଖ୍ୟ ପର୍ବ ଯାହା ଘରେ ନାନାଦି ପାରମ୍ପରିକ ଢଙ୍ଗରେ ପାଳନ କରାଯାଇଥାଏ। ନାନା ଯୌଗିକ ମତବାଦ, ସଂଯୋଗ ଓ ଧର୍ମାନ୍ତ ବିଶ୍ୱାସ ମଧ୍ୟରେ ବାନ୍ଧି ହୋଇ ରହିଥିବା ଏହି ପର୍ବକୁ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଅନୁଶୀଳନ କଲେ ଜଣାପଡ଼େ ଏହା ଏକ କୃଷିଭିତ୍ତିକ ବିଧି। ଯାହା ପ୍ରାଚୀନ କଳିଙ୍ଗର କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ଓ ତତ୍ପରେ ପୁରପଲ୍ଲୀରେ ପୋକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଆୟୋଜନ ହେଉଥିଲା। ଧାନର ଏକ୍ରୁଡ଼ିଶାଳ ଓଡ଼ିଶା ଚାଷବାସରେ ସମୃଦ୍ଧ ଥିଲା। ଏହାର ପାରମ୍ପରିକ ଚାଷ ପ୍ରଣାଳୀ ମଧ୍ୟ ବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ମତ। ପୂର୍ବକାଳର ରୋଗଯୋକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପଦ୍ଧତି ଅତି ଉଚ୍ଚ ଥିଲା ବୋଲି ଆପେରିକାର ଗବେଷକ ଉପନୀତ ହୋଇଛନ୍ତି। ରୋଗଯୋକ ଦମନ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଆମାନେ ନିୟମିତ ଓ ଆଲୋକ ବିହୀନ ବସ୍ତୁ ଉପଯୋଗ

କରୁଥିବାର ଗବେଷକମାନେ ମତ ଦିଅନ୍ତି। ଏ ଦୁଇଟି ଉପାୟ ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ବୈଜ୍ଞାନିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ ବିବେଚିତ ହୋଇଛି। ଅମଳ ଋତୁ ଉପନୀତ ହୁଏତେ ଶସ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ସମେତ ଜନବସତିରେ କାଟପତଙ୍ଗଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଏ। କାର୍ତ୍ତିକ ମାସର ଅମାବାସ୍ୟା ଆଡ଼କୁ ଏମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଏତେ ବୃଦ୍ଧି ପାଏ ଯେ ବିଶେଷ କରି ରାତ୍ରି ସମୟରେ ଜୀବନ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼େ। ଆମାବାସ୍ୟା ପୂର୍ବ ପରକୁ ମିଶାଇ ପାଞ୍ଚଦିନ ମଶାଲ, ବିହୁରୀ, ଦୀପ, ଲଣୁନ ଆଦି ଜଳାଇ ପୋକକୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରି ଦମନ କରାଯାଏ। ଓଡ଼ିଶାରେ ଏହି ଦିନ ବଡ଼ବଡ଼ୁଆଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପିଣ୍ଡ ଦେଇସାରି କାଉଁରିଆ କାଠି ଜଳାନ୍ତି। କାଉଁରିଆ କାଠି ଜାଳିବା ବେଳେ ଉଜାରଣ କରନ୍ତି, ବଡ଼ବଡ଼ୁଆ ହୋ ଅଧାରେ ଆସ ଆଲୁଅରେ ଯା, ପୁରୁଷୋତ୍ତମରେ ମହାପ୍ରସାଦ ଖାଇ ବାଇଶି ପାବଛେ ଗଡ଼ଗଡ଼ାଉ ଥା। ପିତୃପୁରୁଷଙ୍କୁ ଆଲୋକ ଦେଖାଇ ସ୍ୱର୍ଗ ଲୋକକୁ ଫେରିଯିବା ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତି। ଅର୍ଥାତ୍ ଭକ୍ତ ସେଦିନ ବାଇଶି ପାହାଚରେ ପିଣ୍ଡଦାନ କରି କାଉଁରିଆ କାଠି ବି ଜାଳନ୍ତି। ପିତୃଗଣଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ କାମନା କରନ୍ତି।

ମାଣିକପାଟଣା, ଆଳି, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା

ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀ

ଅଲୋଷା ଚନ୍ଦ୍ର ସାମଲ, ଓଏଫଏସ୍-୧ (ଏସ୍.ବି.)

ଭାରତର ପ୍ରଥମ ମହିଳା ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ କଣ୍ଠେଇଟିକୁ ନିଆଁରେ ଫୋପାଡ଼ି ସ୍ୱପ୍ନକୁ ସାକାର କରିବା ତାଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀ, ନିଜର ପ୍ରତିଭା, ଦକ୍ଷତା ଓ ଦେଇଥିଲେ। ଭାରତକୁ ବିଦେଶୀ ମୁକ୍ତ କରିବା ଥିଲା। ତାଙ୍କର ପୁରୀ ନାଁ ଇନ୍ଦିରା ଦୃଢ଼ ମନୋବଳ ପାଇଁ ବିଶ୍ୱ ଖ୍ରୀଷ୍ଟରେ ଜଣେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ରାଜନେତ୍ରୀ ଭାବେ ସ୍ୱପରିଚିତ। ଯେତେବେଳେ ଆନନ୍ଦ ଭବନରେ ବିଭିନ୍ନ ରାଜନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦେଖି ଦେଖି ସେ ବଡ଼ ହୋଇଥିଲେ। ଅନେକ ସମୟରେ ମାଆ କମଳାଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଭଲ ରହି ନଥିବାରୁ ଶଯ୍ୟାଶାୟୀ ରହିଥିଲେ। ଜେଜେ ଓ ପିତାଙ୍କର ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ବାହାରେ କରୁଥିବାରୁ ଇନ୍ଦିରା ନିଜକୁ ଏକାନ୍ତ ମନେ କରୁଥିଲେ। ତେବେ ତାଙ୍କ ମନରେ ଏଥିପାଇଁ କ୍ଷୋଭ ନଥିଲା ବରଂ ସାହସର ସହିତ ସେ ଆଗକୁ ବଢ଼ିଥିଲେ। ପିଲାଦିନେ ଖାଲି ପୋଷାକ ଓ ଗାନ୍ଧୀ ଚୋପି ପିନ୍ଧିବା ତାଙ୍କର ସଉକ ଥିଲା। ଶୈଶବରୁ ସେ ଦେଶ ଓ ଜାତି ପ୍ରେମୀ ଥିଲେ। ସ୍ୱଦେଶୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ସମୟରେ ନିଜର ଅତି ପ୍ରିୟ ବିଦେଶୀ

ଲାଗି ସେ ଗଢ଼ିଥିଲେ ବାନର ସେନା। କିଛି ବଡ଼ କରି ଦେଖାଇବା ଲାଗି ସେ ସାନ ବୟସରୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲେ। ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ

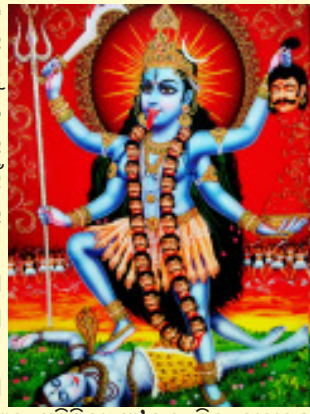
କଣ୍ଠେଇଟିକୁ ନିଆଁରେ ଫୋପାଡ଼ି ସ୍ୱପ୍ନକୁ ସାକାର କରିବା ତାଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା। ତାଙ୍କର ପୁରୀ ନାଁ ଇନ୍ଦିରା ପୂର୍ବ ଯୁଗର ସେ ଥିଲେ ଅତି ପ୍ରିୟ ଇନ୍ଦ୍ର ଓ ଭାରତୀୟ ଲୋକର ପ୍ରେମୀ। ତାଙ୍କ ଉପରେ ଅନେକ ପୁସ୍ତକ ମଧ୍ୟ ରଚିତ। ତାଙ୍କ ଉଦ୍ୟମରେ ଭାରତ ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଦେଶରେ ପରିଣତ ହୋଇପାରିଥିଲା। ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଥିବାବେଳେ ଓଡ଼ିଶା ଗସ୍ତରେ ଆସି ୧୯୮୪ ଅକ୍ଟୋବର ୩୦ରେ ନୂଆ ଦିଲ୍ଲୀ ଫେରିଥିଲେ। ପରଦିନ ସକାଳେ ନିଜ ଦେହରୁ ଶକ୍ତି ଶିକାର ହୋଇ ପ୍ରାଣ ହରାଇଥିଲେ।

ପୂର୍ବତନ ଡିଏଫଓ, ବାଲିଚନ୍ଦ୍ରପୁର, ଯାଜପୁର, ଦୂରଭାଷ : ୯୪୩୭୨୫୭୧୨୩

ସର୍ବ ସଙ୍କଟକୁ ନଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ କାଳୀ

ପୁଷ୍ପମିତ୍ର ମହାପାତ୍ର

ମା'କାଳୀ ଯେତିକି ଭୟାବହ, ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ମନୋରମ ଓ ଭକ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଆନନ୍ଦଦାୟିନୀ। ଶକ୍ତିଙ୍କର ଗୋଟେ ରୂପ ହେଉଛନ୍ତି ମହାକାଳୀ। ସଂସ୍କୃତରେ କାଳ ଅର୍ଥ ସମୟ। ସମୟ ହାତରୁ କିଛି ବି ଖସିପାରେ ନାହିଁ। ସେହିଭଳି ମା'କାଳୀ ଅହର ଅଧିକ କରିଥାନ୍ତି। ଦେବୀ ମାହତ୍ତ୍ୱ ଓ ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ପୁରାଣରେ ମା'କାଳୀଙ୍କୁ ଦୁର୍ଗାଙ୍କ ଅବତାର କୁହାଯାଇଛି। ବ୍ରହ୍ମା, ବିଷ୍ଣୁ ଓ ଶିବଙ୍କ ମିଳିତ ଶକ୍ତିରୁ ମହିଷାସୁରକୁ ହରାଇବା ପାଇଁ ମା'ଦୁର୍ଗାଙ୍କର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା। ଦୁର୍ଗା ବା ଅମ୍ବିକା ମୁକ୍ତ ସମୟରେ ଚଣ୍ଡ ଓ ମୁଣ୍ଡ ନାମକ ରାକ୍ଷସଙ୍କୁ ହରାଇବା ପାଇଁ ନିଜ କପାଳକୁ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିବା ପୁରାଣରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଅଛି।

ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ କୁହାଯାଇଛି ଅମ୍ବିକା ଏତେମାତ୍ରରେ କ୍ରୋଧିତ ଥିଲେ ତାଙ୍କ ବେହେରା କାଳି ପରି ବର୍ଣ୍ଣରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଥିଲା। କପାଳରୁ ହାତ ଖଡ଼ଗ ଓ ଫଦା ଧରିଥିବା ମା'କାଳୀଙ୍କର ଆବିର୍ଭାବ ହୋଇଥିଲା। ଖପୁରୀ ମାଳ ପରିହିତା ମା'ଙ୍କର କିଭି ବାହାରକୁ ବାହାରିଥିଲା। ଲାଲରଙ୍ଗର ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ତାଙ୍କ ଗର୍ଜନରେ ସମଗ୍ର ଆକାଶ କମ୍ପୁଥିଲା। କାଳୀ ଚଣ୍ଡ ଓ ମୁଣ୍ଡକୁ ହତ୍ୟା କରି ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଅମ୍ବିକାଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କରିଥିଲେ। ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ବାମୁଣ୍ଡ ବାମୁଣ୍ଡେଶ୍ୱରୀ ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ। ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ମା'କାଳୀ ମଧ୍ୟ ମା'ର ଏକ ରୂପ। ତାଙ୍କର କଳା ରଙ୍ଗରେ ସବୁରଙ୍ଗ ଲୀନ ହୋଇଯାଏ। ତାଙ୍କର ନଗ୍ନ ପାରଦର୍ଶିତାକୁ ପ୍ରତୀକାତ୍ମକ ଭାବେ ଦର୍ଶାଇଥାଏ। ଅର୍ଥାତ୍ ଛଦ୍ମ ଆବରଣର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ମା'କାଳୀ। ପୃଥିବୀ, ଆକାଶ ଓ ପ୍ରକୃତି ପରି ମା'କାଳୀ ମଧ୍ୟ ପାରଦର୍ଶୀ। ଭଗବାନ ଶିବଙ୍କୁ କୁହାଯାଏ ମହାକାଳ ଓ ସେ ଶୁଶାନ୍ତରେ ବାସ କରୁଥିବା କୁହାଯାଏ। ଯେଉଁଠି ଶରୀର ଜଳି ପାଉଁଶରେ ପରିଣତ ହୋଇଥାଏ। ଶରୀର ସହିତ ମୋହ ହିଁ ଅହଙ୍କାରର କାରଣ। ଆଉ ଶୁଶାନ୍ତରେ ସେହି ଅହଙ୍କାର ଧୂଆଁରେ ମିଳାଇଯାଏ। ତେଣୁ ମହାକାଳୀଙ୍କୁ ମୁକ୍ତିର ଦେବୀ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ।

ଜଗତରୁ ଅଧିକାର ରୂପକ ଅନ୍ୟାୟ, ଭୁଷାଚାର, ଦୁର୍ନୀତି ଦୂର ହୋଇ ଆଲୋକ ରୂପକ ଶାନ୍ତି ଛାୟା ବିଛେଇ ହୋଇ ରହିବ। ଏହା ହିଁ ଦୀପାବଳି ପର୍ବର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ। ରାଷ୍ଟ୍ରଭକ୍ତ, ସମାଜସେବୀମାନେ ରାଷ୍ଟ୍ର ତଥା ଦେଶର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଏବଂ ସମାଜରୁ ଶତ୍ରୁ, ଅସତ୍ୟ, ଅନ୍ୟାୟକୁ ପରାଜିତ କରି ସତ୍ୟର ଆଗମନ ନିମନ୍ତେ ଦୀପ ଜାଳି ଭଗବାନଙ୍କ ନିକଟରେ କାମନା କରିଥାନ୍ତି। ପରିବାରର ଲୋକମାନେ ମଧ୍ୟ ନିଜ ଆତ୍ମୀୟ ଶୁଭ ମନାସୀ ଜାଳିଥାନ୍ତି ଦୀପାଳି। ଏହି ଦିନକୁ ଆତ୍ମା ସାକ୍ଷାତକାର ଦିନ ଭାବେ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥାଏ। ମଣିଷ ଭିତରେ ଥିବା ସ୍ୱପ୍ନ ଚେତନାକୁ ଜାଗ୍ରତ କରିବାର ଏହା ଏକ ଅନୁପମ ପର୍ବ। ଆମର ଆତ୍ମାମଣ୍ଡଳକୁ ବିଶୁଦ୍ଧ ଓ ପରିବେଶ ସୁନ୍ଦରା ପ୍ରତି ସତର୍କ ହେବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସନ୍ଦେଶ ଦେଇଥାଏ ଏହି ପର୍ବ। ପୂର୍ବ ପୁରୁଷଙ୍କ ଆତ୍ମାକୁ ଶାନ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ ଏହିଦିନ ପିଣ୍ଡଦାନ କରାଯାଇଥାଏ। ପିଣ୍ଡଦାନ ପରେ ସେମାନେ ପିତୃଲୋକ ଗମନ କରନ୍ତି ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଏ।

ଆଇନଜୀବୀ, ଓଡ଼ିଶା ହାଇକୋର୍ଟ, କଟକ, ଦୂରଭାଷ : ୯୪୩୭୨୨୫୭୮୯

ଭକ୍ତ ଦାସିଆ ବାଉରୀ

ଡକ୍ଟର ତପନ କୁମାର ପାଲ

ଓଡ଼ିଶାର ଭକ୍ତକବି ପରମ୍ପରାରେ ବିଶିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ଲାଭ କରିଛନ୍ତି ଦାସିଆ ବାଉରୀ। ଏହି ନାମରେ ପରିଚିତ ଭକ୍ତକବି ଦାସିଆ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ଜଣେ ପରମ ଭକ୍ତ। ନିଜର ଅସାଧାରଣ ଭକ୍ତି ବଳରେ ସେ କବି ପ୍ରତିଭାର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଥିଲେ। ତାଙ୍କ ଅନାବିଳ ବିଭୂପ୍ରେତ କବିତା ଆକାରରେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟକୁ ରୁଚିମତ କରିଛି। ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ଠାରୁ ପ୍ରାୟ ତିରିଶ କିଲୋମିଟର ଦୂର ସାତଶଙ୍କ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ବାଲିଗାଁରେ ଭକ୍ତ ଦାସିଆ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ। ତତ୍କାଳୀନ ସମାଜରେ ଜଣେ ସିଦ୍ଧ ସାଧକ ରୂପେ ଖ୍ୟାତି ଅର୍ଜନ କରିଥିବାରୁ ଲୋକମୁଖରେ ସେ ବାଲିଗାଁ ଦାସ ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ। ତାଙ୍କ ଆବିର୍ଭାବ ଓ ତିରୋଧାନ ସମ୍ପର୍କରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୂଚନା ନଥିବାରୁ ତାଙ୍କ ଜନ୍ମ କାଳ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ଆଲୋଚକମାନେ କବିଙ୍କ ରଚିତ ଆଗତ ଭବିଷ୍ୟ ଓ ଭକ୍ତିମାଳିକା ଗ୍ରନ୍ଥ ଦୃଶ୍ୟକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତି। ତାଙ୍କୁ ନେଇ ଏକ ରୋଚକ କାହାଣୀ ପ୍ରତିଟି ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ପ୍ରାଣରେ ଆଜି ବି ଜୀବିତ। ଥରେ ରଥଯାତ୍ରା ସମୟରେ କାଳିଆକୁ ଦର୍ଶନ କରିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହ ଦାସିଆ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ଚାଲିଗଲେ। ନାଚ କୁଳରେ ହୋଇଥିବାରୁ ଅନ୍ୟ ସମୟରେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଦର୍ଶନ ତାଙ୍କ ପକ୍ଷେ ସମ୍ଭବ ନଥିଲା। ତେଣୁ ରଥାରୁହ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଦେଖି ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଦାସ ଭାବରେ ସେ ତଲ୍ଲାନ ହୋଇଯାଇଥିଲେ। ଦର୍ଶନ ସାରି ଫେରିବା ପରେ ନିଜର ସକଳ କାମନା, ବାସନା, ଚିନ୍ତାଚେତନା ମଧ୍ୟରେ ସେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ରୂପ ଦର୍ଶନପୂର୍ବକ ତାଙ୍କରିଠାରେ ନିଜକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ କରିଦେଲେ। ଦିନେ ଜଣେ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ଯାତ୍ରୀଙ୍କ ହସ୍ତରେ ସେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପାଇଁ ଶ୍ରୀଫଳ ପଠାଇଥିଲେ। ଗରୁଡ଼ସ୍ତମ୍ଭ ପଛରୁ ଏକ ଅଦୃଶ୍ୟ ହସ୍ତଦ୍ୱାରା ଦାସଙ୍କ ପ୍ରଦତ୍ତ ଶ୍ରୀଫଳ ଉତ୍ତାନ ହେବା ପରେ ବାଲିଗାଁ ଦାସଙ୍କ ନିଷ୍ଠା ଓ ଭକ୍ତିମତରେ ଲୋକେ ବିସ୍ମିତ ହୋଇଥିଲେ। ସାଧାରଣ ଭକ୍ତି ଯୋଗୁଁ ସେ ସର୍ବପୂଜ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ। ଭକ୍ତି ଭାବନାର ଶୀର୍ଷରେ ଥାଇ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସେ ପରମବନ୍ଧୁ ହୋଇପାରିଥିଲେ। ଆଜି ତାଙ୍କ ଜନ୍ମତୀ ପାଳନ କରାଯାଉଛି।

ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ ଭକ୍ତିଆ, ଷ୍ଟାଫ କଲୋନୀ, ଦେଉଳ ସାହି, ତୁଳସୀପୁର, କଟକ